

S. Sayısı : 105 e ek

Yozgad Milletvekili Sırrı İçöz ve üç arkadaşının, Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti Üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Döneminde bulunan Üyelere vatani hizmet tertibinden aylık verilmesi hakkında kanun teklifine dair Bütçe Komisyonu raporu (2/42)

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/42

Karar No. 66

5 . V . 1948

Yüksek Başkanlığa

Yozgad Milletvekili Sırrı İçöz ve üç arkadaşının Temsil Heyeti Üyeleriyle Birinci Büyük Millet Meclisi Üyelerine vatani hizmet karşılığı ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifinin Kamutayda görüşülmesi sırasında, bu zevattan idam hükmü giymiş olanların mensuplarının bu haktan faydalanmamaları hakkında tasarıya bir madde eklenmesine dair Sinob Milletvekili Cevdet Kerim İncedayı ve Erzincan Milletvekili Behçet Kemal Çağlar taraflarından verilen önerge Kamutayca dikkate alınmış ve Komisyon Sözcüsü tarafından gerek bu önergenin incelenmesi ve gerekse Kamutayın bazı değişikliklerle kabul eylediği maddelerin yazılış şekilleri üzerinde tekrar bir inceleme yapılması maksatlarıyla tasarı Komisyona iadesi isteği de kabul edilmiş bulunmakla tasarı Komisyona verilmiş ve önerge sahiplerinin huzuriyle görüşmeler yapılmıştır.

Bu görüşmelerde, tasarı Kamutayca kabul edilmiş maddelerinin yazılış tarzında ve ibareler üzerinde İktüzükün 109 ncu maddesi gereğince bir değişiklik yapılmasına lüzum olmadığı yapılan incelemelerden sonra kararlaştırılarak yukarıda sözü edilen önergenin görüşülmesine geçilmiştir.

Evvelâ, önergenin bir takriri müzakere olup olmadığı üzerinde durulmuş ve tasarı ikinci maddesinin Kamutayda görüşülmesi sırasında

(Siyasi suçlardan dolayı ölümle cezalandırılanlar) ın ailelerini hariç tutan Maliye Komisyonu metninin müzakeresi teklifini havi Urfa Milletvekili Vasfi Gerger'in önergesinin Kamutayca reddedilmesi sebebiyle aynı mahiyette gibi görünen bu önergenin görüşülmesi Kamutayca kabul etmediği bir hususun müzakeresi mahiyetinde bulunduğu doğru olmayacağı yolunda ileri sürülen fikirlerin yerinde olmadığı ve tutanağın incelenmesine göre Cevdet Kerim İncedayı ve Behçet Kemal Çağlar'ın önergeleri hakkında verdikleri izahat da bu önergeyi aleltilak siyasi suçlardan değil yalnız vatan ihaneti suçundan mahkûm olarak idam edilenler hakkında vermiş oldukları anlaşılabilir bulunmakla Komisyona Vasfi Gerger'in reddedilen önergesiyle bu önerge arasında mahiyet itibariyle bir fark görmüş ve Kamutayca da bu fark sebebiyle dikkat nazarına alınmış bulunduğu kanaat getirilerek önerge üzerinde görüşmeyi tabii bulmuştur.

Yapılan incelemelerde iki kanaat meydana çıkmıştır. Bunlardan biri Sivas Temsil Heyetine ve Büyük Millet Meclisinin Birinci dönemine üye seçilenlerden vatana ihanetle idam veya mahkûm olanların bilâhara çıkan muhtelif umumî af kanunlarıyla suçlarının ve cezalarının, infaz olunmuşlarsa dahi bütün neticeleriyle kaldırıldığı ve hukukan bunlar hakkında bir va-

tan ihaneti mevcut olmadığı cihetle Büyük Millet Meclisinin Birinci dönemine katılmış olanlardan bu durumdaki zevatın ve kanunda tespit edilen dul ve yetimlerinin bu mükâfattan faydalanmalarında hiç bir hukukî mahzur bulunmadığı;

İkinci kanaate göre de, her ne kadar muhtelif af kanunları suçları, cezaları ve neticelerini ortadan kaldırmış ise de tesis edilmek istenilen şeyin, bir hak olmayıp Temsil Heyetine üye olmanın ve Büyük Millet Meclisinin Birinci dönemine seçilmenin ve bu heyetlerin vücuda getirdiği büyük vatan inkılâbına ilânihaye sadakat göstermiş olmanın bir küll halinde mütalâast suretiyle bunun heyeti umumiyesini mükâfatlandırmaktan ibaret olduğu ve binaenaleyh vatan ihanetiyle idam edilmiş kimselerin velev affedilmiş olsalar dahi böyle bir mükâfata lâayık olamayacakları ve bu sebeple tasarıya bunu temin edecek bir maddenin ilâvesinin doğru olduğu neticesine varılmıştır.

Her iki teklif öya konularak çoğunlukla tasarıya ikinci teklife göre altıncı bir maddenin ilâvesine karar verilmiş ve ilişik madde bu maksatla yazılmıştır.

Kanunların onayına arz edilmiş üzere Yük-

sek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Mardin
R. Erten

Başkan V.
Diyarbakır

Umumi afların bütün hukuk ve vecaibiyle hem cürmü, hem cezayı ortadan kaldırması esas hukuk prensipleri icabından olduğuna göre Büyük Millet Meclisince muhtelif kanunlarla affa mazhar kılınmış olan kimselerin veresisini hissî sebeplerle, bundan istisna etmenin doğru olmadığına kanaat olduğundan karara

muhalifim

I. H. Tigris

Sözeü	Kâtip	
Ankara	Ankara	Amasya
M. Eriş	P. Öymen	Muhalifim
		A. K. Yiğitoğlu
Ankara	Balıkesir	Bursa
Müstenkifim	E. Altın	F. Bük
C. Gölet		
İzmir	Konya	Niğde
S. Dikmen	Muhalifim	Muhalifim
	S. Çumralı	R. Gürsoy
Samsun	Yozgad	Aydın
M. A. Yörüker	S. İçöz	Gl. R. Alpmen

BÜTÇE KOMİSYONUNCA TASARIYA EK LENMESİ TEKLİF EDİLEN MADDE

MADDE 6. — Vatan hiyaneti suçundan idam edilendenin ikinci maddede yazılı dul ve yetimleri bu kanun hükümlerinden faydalanamazlar.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti Üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Döneminde bulunan Üyelere vatani hizmet tertibinden aylık verilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti Üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Döneminde bulunan üyelere bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sağ bulunanlara yaşadıkları müddetçe ödenmek ve başkaca zam yapılmamak kaydıyla vatani hizmet tertibinden 350 şer lira aylık bağlanır.

(Kamutayca kabul edilmiştir.)

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı olanlardan ölmüş bulunanların ve bundan sonra ölecek olanların:

- a) Evlenmemiş karısına, yaşadığı müddetçe,
- b) Yirmi yaşına girmemiş, yüksek tahsile devam etmekte ise, yirmi beş yaşını geçmemiş erkek çocuklarına,
- c) Evli bulunmayan kız çocuklarına, evleninceye kadar,

Vatani hizmet tertibinden 175 lira aylık bağlanır.

Bu madde gereğince aylığa müstahak olanlar birden fazla ise bu miktar aralarında müsavi olarak taksim olunur.

(Kamutayca kabul edilmiştir.)

MADDE 3. — Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Dönemine Üye seçildiği halde iltihak etmeyenlerle iltihak ettikten sonra çekilenler, mazbatasını kabul edilmeyenler, iskat edilenler veya daimî bir memuriyeti tercih ederek ilgisini kesenler ve bunların ikinci maddede yazılı dul ve yetimleri bu kanun hükümlerinden faydalanamazlar.

(Kamutayca kabul edilmiştir.)

MADDE 4. — Birinci madde hükmüncü aylığa müstahak olanlardan Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi bulunanlarla 2847, 3656, 3659,

3661 sayılı kanunlara tâbi dairelerden, resmî veya hususi kurumlarla bankalar, özel idare ve belediyelerden 350 lira ve ikinci madde hükmüncü aylığa müstahak olup da aynı durumda bulunanlardan 175 lira veya daha fazla aylık (her çeşit zamlarıyla birlikte emekli, dul ve yetim ve vatani hizmet aylıkları dâhil), ücret ve ödenek alanların bu vaziyet ve görevleri devam ettiği sürece bu kanun hükmünden faydalanamazlar. Aylığa müstahak olanların taaddüdü dolayısıyla ikinci maddenin son fıkrası gereğince aylık miktarı 175 liradan aşağı düşenlerden yukarıda yazılı durumda olanların görevlerine ait aylık ücret ve ödenekleri miktarı ikinci madde gereğince hesap edilecek hisselerinden fazla olduğu takdirde bu kanundan faydalanamazlar ve bunların hisseleri diğerlerine ilâve edilmez.

(Kamutayca kabul edilmiştir.)

MADDE 5. — Birinci madde hükmüne göre aylığa müstahak olanlardan dördüncü maddede yazılı yerlerden aldıkları aylık, ücret ve ödenekleri 350 liradan aşağı olanlarla ikinci maddede hükmüne göre aylığa müstahak olanlardan aynı durumda bulunup da aylık, ücret ve ödenekleri 175 liradan aşağı bulunanlara aylık, ücret ve ödenekleriyle (Her çeşit zamlarıyla birlikte emekli, dul, yetim ve vatani hizmet aylıkları dâhil) birinciler için 350, ikinciler için 175 lira arasındaki farklar vatani hizmet tertibinden ödenir.

Dördüncü maddenin son fıkrasında yazılı olanların görevlerine ait aylık, ücret ve ödenekleri, hisselerine düşen aylık miktarından noksan bulunduğu takdirde aradaki farklar keza vatani hizmet tertibinden ödenir.

MADDE 6. — Bu kanun yayımını kovalayan ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.